

Tri tradicije, dva sveučilišta, jedan put prema miru

Druga ljetna škola master studija „Međureligijski studiji i izgradnja mira“ uoči nove akademske godine

Sarajevo je u rujnu 2026. godine ponovno mjesto susreta različitih vjerskih tradicija, akademskih perspektiva i ljudi koji vjeruju da se razumijevanje ne rađa iz udaljenosti, nego iz blizine. Uoči početka nove akademske godine održava se druga ljetna škola u organizaciji master studija **„Međureligijski studiji i izgradnja mira“**, zajedničkog programa triju teoloških fakulteta s dvaju sveučilišta – Katoličkog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Fakulteta islamskih znanosti Univerziteta u Sarajevu i Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Istočnom Sarajevu.

Ovogodišnja ljetna škola okupila je sudionike iz različitih krajeva svijeta, povezane zajedničkim interesom za međureligijski dijalog, religiju i izgradnju mira. Među njima su studenti, mladi istraživači iiskusni akademski djelatnici, uključujući i doktore znanosti koji se profesionalno i znanstveno bave ovom tematikom. Upravo taj spoj iskustava i perspektiva daje programu posebnu vrijednost: za istim stolom susreću se oni koji tek ulaze u akademski svijet i oni koji su godinama posvećeni proučavanju religije, dijaloga i mira.

Program povezuje akademsko proučavanje religije s pitanjima koja pripadaju samom srcu ljudskog zajedništva: dijalogu, oprost, pomirenju i izgradnji mira. Zato ljetna škola nije tek niz predavanja i posjeta. Ona je prigoda da se znanje iz knjiga susretne sa stvarnim životom i da se o religiji ne govori samo kao o predmetu proučavanja, nego kao o sili koja oblikuje čovjeka, zajednicu i način na koji gledamo jedni druge.

Tijekom programa sudionici će kroz predavanja, razgovore, susrete s predstavnicima različitih vjerskih zajednica te obilazak važnih vjerskih i kulturno-povijesnih mjesta upoznavati slojevitost Bosne i Hercegovine. Njezina se povijest i sadašnjost ne mogu razumjeti iz samo jedne perspektive, pa upravo različiti glasovi i iskustva omogućuju potpuniju sliku zemlje u kojoj su se stoljećima susretale različite religije, kulture i civilizacije.

Posebna vrijednost ovog programa proizlazi iz suradnje institucija različitih vjerskih tradicija. Tri teološka fakulteta i dva sveučilišta ovdje ne pokušavaju izbrisati ono što ih razlikuje, nego upravo kroz razlike stvaraju prostor za ozbiljan razgovor. Master studij **„Međureligijski studiji i izgradnja mira“** izraz je takvog pristupa: uvjerenja da vlastiti identitet ne postaje slabiji kada upoznajemo drugoga, nego često postaje zreliji.

I upravo je zato ova ljetna škola i svojevrsni prozor u ono što ovaj master studij želi biti. Ona pokazuje da se njegovo obrazovanje ne zaustavlja na teorijskom poznavanju. Ono podrazumijeva susret s ljudima, prostorima, poviješću i iskustvima koji nas potiču da vlastita pitanja postavimo dublje i odgovornije.

Za sve one koji razmišljaju o tome kako svoje akademsko i profesionalno usmjerenje povezati s religijom, dijalogom, mirom i društvenom odgovornošću, otvoren je upis u novu generaciju master studija. Prijave za akademsku godinu 2026./2027. traju do kraja rujna.

Ovaj studij može biti osobito vrijedan onima koji ne traže samo još jednu akademsku kvalifikaciju, nego prostor za ozbiljno promišljanje svijeta u kojem živimo. Obrazovanje o međureligijskom dijalogu nije tek učenje o različitim vjerama. To je i učenje o čovjeku – o njegovoj potrebi za smislom, pripadanjem, priznanjem i mirom.

Možda je jedan od najvećih izazova našeg vremena upravo taj da živimo jedni pored drugih, a da jedni druge ne poznajemo. Informacija o drugome nikada nije isto što i poznavanje drugoga. Za to je potrebno vrijeme, strpljenje i spremnost da se vlastita slika svijeta povremeno pogleda iz tuđe perspektive.

U vremenu u kojem se o miru često govori tek onda kada je već narušen, ovakav oblik obrazovanja podsjeća da se mir uči mnogo prije nego što postane politička ili društvena potreba. Uči se u načinu razgovora, u sposobnosti da se čuje ono s čime se ne slažemo, u razlikovanju neslaganja od neprijateljstva i u prihvatanju činjenice da drugačije iskustvo ne mora značiti pogrešno iskustvo.

Sarajevo je pritom više od mjesta održavanja programa. Njegove ulice, bogomolje i povijest nose tragove stoljeća u kojima su se vjera, kultura i svakodnevni život neprestano susretali. Grad zato može biti i svojevrsni tekst koji se čita hodajući: na njegovim stranicama ispisane su i blizina i udaljenost, i stradanje i obnova, i ono što ljudi jedni drugima mogu učiniti – dobro i loše.

Upravo zato ovaj master studij **„Međureligijski studiji i izgradnja mira“** ne nudi samo još jedan obrazovni program. On otvara pitanje kakvi želimo biti jedni prema drugima i kakvo društvo želimo ostaviti iza sebe.

A možda je upravo to i najvrjedniji oblik znanja – ono koje nas ne čini samo informiranijima, nego i odgovornijima.

Tri tradicije, dva sveučilišta, jedan put prema miru – put koji počinje spremnošću da drugoga upoznamo, a nastavlja se učenjem kako zajedno živjeti s razlikama.

*mag. theol. Marijana Rosan
Coordinator, Office for Interreligious Studies
Joint MA Program in Interreligious Studies and Peacebuilding*